

Súd: Najvyšší súd
Spisová značka: 1Cdo/166/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120289407
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Šobichová
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:6120289407.1

Uznesenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35 724 803, zastúpenej advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53 255 739, proti žalovanej Q. Z., narodenej XX. U. XXXX, S., S. XX, zastúpenej Občianskym združením ZEMPLÍN - S, Michalovce, Topolianska 2829/174, IČO: 53 360 851, o zaplatenie 3.000 eur s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. K2-12Csp/203/2020, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 15. mája 2024 sp. zn. 9CoCsp/30/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice II ako súd prvej inštancie v celom rozsahu zamietol žalobu právneho nástupcu banky ako pôvodného veriteľa (Slovenská sporiteľňa, a.s.; ďalej aj len ako „banka“) na peňažné plnenie 3.000 eur s príslušenstvom proti žalovanej ako spotrebiteľovi, a to titulom bankového dlhu zo zmluvy o splátkovom úvere č. 5057162396 zo dňa 13. mája 2014, ktorej predmetom bolo poskytnutie bezúčelového spotrebiteľského úveru vo výške 11.500 eur bankou žalovanej spotrebiteľke. Žalobkyňa ako nebankový subjekt svoje právne nástupníctvo odvodzovala od zmluvy o postúpení pohľadávok zo 17. decembra 2018.

2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil podľa ustanovení § 39, § 45 ods. 1, § 52 ods. 1, 2, 3, § 53 ods. 9, § 524 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1, 2, a, b zákona č. 129/2010 Z.z. a § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách. a § 4 ods. 1, 2, 7, 8 zák. č. 266/2005 Z.z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku.

3. Pri posudzovaní aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne v tomto spore aplikujúc ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách súd pristúpil k posúdeniu, či v danom prípade medzi bankou a žalobkyňou došlo k platnému postúpeniu pôvodne bankovej pohľadávky na nebankový subjekt bez súhlasu žalovanej ako klienta banky, t. j. či pre takéto postupy banky kumulatívne boli splnené v § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. ustanovené podmienky: (i) splatná pohľadávka, (ii) písomná výzva banky a (iii) následné nepretržité, viac ako 90 dní trvajúce omeškanie žalovaného ako klienta so splnením jeho záväzku voči banke. Vzhľadom na to, že podľa posudzovanej zmluvy o spotrebiteľskom úvere konečná splatnosť úveru v danom prípade mala nastať až 20. mája 2024, zo strany banky ako veriteľa došlo k zosplateniu dlžného zostatku úveru. Súd preto pristúpil k posúdeniu, či zosplatenie bolo uskutočnené v súlade s ustanovením § 53 ods. 9 O. z. V zmysle tohto zákonného ustanovenia v prípade porušenia zmluvnej povinnosti dlžníka úver splácať riadne a včas, banka ako veriteľ (dodávateľ) bola oprávnená mimoriadnu splatnosť úveru vyhlásiť až po doručení písomnej výzvy dlžníkovi v zmysle § 53 ods. 9 O. z. V tejto výzve banka dlžníka zároveň mala upozorniť aj na možnosť uplatnenia práva podľa § 565 O. z.

4. Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania v naznačenom smere súd uzavrel, že žalovanej bolo doručené iba oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru z 23. januára 2018, ktorou bola žalovaná bankou upozornená, že banka dňom 22. januára 2018 vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru a žiadala vrátenie celej poskytnutej sumy úveru s prislúšenstvom pred dátumom splatnosti dohodnutým v zmluve. Nepreukázala však, že by táto výzva (oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru) žalovanej bola skutočne aj doručená. Poštový podací hárok EPH 117831889 svedčiaci o tom, že 29. januára 2018 výzva adresovaná žalovanej na adresu jej bydliska na pošte bola podaná (odoslaná), súd nepovažoval za dostatočný dôkaz o jej doručení žalovanej.

5. Preto súd konštatoval, že nebol splnený zákonný predpoklad pre platné postúpenie pohľadávky banky. Celá postúpená pohľadávka nebola v čase jej postúpenia pohľadávkou spôsobilou na postúpenie. Ak pohľadávka nie je postupiteľná, potom jej postúpenie je svojím obsahom v priamom rozpore so zákonom a ako také je neplatné v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Ak nie sú splnené zákonom stanovené predpoklady (§ 92 ods. 8 Zákona o bankách), nie je pohľadávka banky postupiteľná (teda jej postúpenie je objektívne neprípustné) a jej postúpenie je svojím obsahom a účelom v priamom rozpore so zákonom a ako také absolútne neplatné v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, a to nielen medzi stranami zmluvy o postúpení, ale aj navonok voči dlžníkovi.

6. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil a žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V celom rozsahu sa stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

6.1. Odvolací súd sa stotožnil so správnym záverom súdu prvej inštancie o nedostatku aktívnej legitímácie žalobkyne, ktorý vyplýva z tej skutočnosti, že zmluva o postúpení pohľadávok uzatvorená medzi ňou a jej právnym predchodcom (Slovenská sporiteľňa, a.s.) je neplatná v zmysle § 39 OZ pre rozpor so zákonom, konkrétne pre nedodržanie podmienok pre postúpenie pohľadávky banky tretej osobe v zmysle § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách. Žalobkyňa svoju aktívnu legitímáciu odvodzuje zo zmluvy o postúpení pohľadávok, uzavretej so Slovenskou sporiteľňou a.s. Žalobkyňa je pritom nebankovým subjektom. Správne preto súd skúmal splnenie podmienok pre platné postúpenie pohľadávky v zmysle ust. § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách, t.j. správne skúmal platnosť zmluvy o postúpení žalobou uplatnenej pohľadávky z hľadiska tohto zákonného ustanovenia.

6.2. Podľa odvolacieho súdu ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách stanovuje predpoklady postúpenia bankovej pohľadávky inému subjektu, a to aj nebankovému subjektu bez súhlasu klienta, pričom musí ísť o postúpenie písomnou zmluvou, postúpená môže byť iba tá časť pohľadávky, ktorá zodpovedá nesplácanému dlhu a ktorá je splatná a podmienkou postúpenia je aj omeškanie dlžníka nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní so splnením čo len časti peňažného záväzku voči banke, a to napriek písomnej výzve banky. Dané predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky a musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Splnenie podmienok stanovených v § 92 ods. 8 (do 31. decembra 2008 ods. 7) zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách je teda potrebné pre platné postúpenie pohľadávky banky na inú osobu, a iba v prípade splnenia týchto zákonných podmienok je daná aktívna legitímácia postupníka na vymáhanie bankovej pohľadávky.

6.3. Odvolací súd ďalej uviedol, že v prípade nároku zo spotrebiteľskej zmluvy, o aký ide aj v prejednávanej veci, súd je povinný ex offico skúmať, či došlo k platnému postúpeniu pohľadávky v zmysle ust. § 92 ods. 8 (do 31. decembra 2008 ods. 7) zák. č. 483/2001 Z.z. a či je žalobkyňa aktívne legitímovaná na podanie žaloby. Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že banka ako účastník zmluvy o úvere má obmedzené možnosti postúpenia svojej pohľadávky voči svojmu klientovi zo zmluvy o úvere a to v tom, že môže postúpiť bez súhlasu klienta iba splatnú pohľadávku, resp. jej splatnú časť. Postúpením nesplatnej pohľadávky inému subjektu ako je banka by totiž došlo k neprípustnému vstupu iného subjektu do aktívneho právneho vzťahu, ktorého účastníkom v zmysle zákonnej úpravy Zákona o bankách môže byť iba banka. Z uvedeného zároveň vyplýva, že mimoriadnu splatnosť celého zostatku úveru nemôže úspešne uplatniť iný subjekt ako banka (na základe zmluvy o postúpení pohľadávky), keďže tomu bráni vyššie uvedená prekážka v možnosti postúpiť nesplatnú pohľadávku.

6.4. Rozborom ustanovenia § 92 ods. 8 (do 31. decembra 2008 ods. 7) zák. č. 483/2001 Z.z. dospel k záveru, že jednoznačne definuje podmienky, za akých (ne)možno postúpiť pohľadávku patriacu banke buď inej banke alebo aj subjektu, ktorý nie je bankou. Prvá veta cit. ust. definuje dve takéto podmienky (nad rámec písomnej formy zmluvy o postúpení a nepotrebnosti súhlasu klienta s takýmto krokom, ktoré predpokladá už § 524 ods. 1 OZ), z ktorých prvou je písomná výzva banky, uvažujúcej o postúpení riadne

nesplácanej úverovej pohľadávky, klientovi, aby pohľadávku splnil, a druhou je nepretržite viac než 90 dní trvajúce omeškanie klienta so splnením čo i len časti jeho peňažného záväzku, zodpovedajúceho pohľadávke banky. Druhá veta potom obsahuje úpravu situácie, v ktorej (napriek splneniu podmienok postúpenia) banka nebude môcť uplatniť právo postúpiť pohľadávku, a to vtedy, ak klient ešte pred postúpením svoj omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu, vrátane jeho príslušenstva, splní; okrem nej ale tiež prípad, v ktorom práve zmienené obmedzenie banky existovať nebude - vtedy, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo i len časti toho istého peňažného záväzku trval viac než jeden rok. Tretia veta cit. ust. vymedzuje povinnosť odovzdania postupníkom postupcovi dokumentácie o záväzkovom vzťahu, na základe ktorého vznikla postúpená pohľadávka a úpravu týkajúcu sa samotného bankového tajomstva a jeho prelomenia.

6.5. V danom prípade žalobkyňa ako postupník v konaní neuniesla svoje dôkazné bremeno na preukázanie svojej aktívnej legitímácie, teda vlastníctva pohľadávky, z ktorej odvodzuje svoj nárok. Odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie správne aplikoval ust. § 92 ods. 8 zákona č. 283/2001 Z.z. o bankách a posudzoval či boli splnené podmienky pre platné postúpenie pohľadávky z veriteľa, ktorým bola banka (Slovenská sporiteľňa, a.s.), na iný subjekt nebankového charakteru. Odvolací súd považoval za správne závery súdu prvej inštancie o potrebe kumulatívneho splnenia všetkých v zákone ustanovených podmienok (existencia splatnej pohľadávky, písomná výzva banky, následne nepretržité viac ako 90 dní trvajúce omeškanie klienta so splnením jeho záväzku voči banke) a stotožňuje sa so záverom súdu, že v danom prípade nebola splnená jedná z týchto podmienok, a to existencia písomnej výzvy (oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti) banky. Žalobkyňa takýto dôkaz v konaní nepredložila.

6.6. Odvolací súd súhlasil s názorom žalobkyne, že za takúto výzvu možno považovať výzvu zo dňa 23. januára 2018. Správne však súd prvej inštancie uzavrel, že žalobkyňa nepreukázala, že doručila žalovanej túto písomnú výzvu (oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti) zo dňa 23. januára 2018, príp. inú výzvu v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách. Z listinného dôkazu produkovaného žalobkyňou - poštový podací hárok - totiž vôbec nevyplýva, či dotknutá písomnosť bola žalovanej doručovaná. Poštový podací hárok sám o sebe môže preukázať tú skutočnosť, že písomnosť bola podaná u poštového doručovateľa na prepravu, avšak už nemôže bez akýchkoľvek pochybností preukázať, že aj došlo k doručovaniu písomnosti, na akej adrese, kedy a s akým výsledkom. Doručenie výzvy (oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru) je pritom potrebné posudzovať podľa ust. § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď jej dôjde. V zmysle uvedeného ustanovenia prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď jej dôjde. V danom prípade sa jedná o tzv. teóriu dôjdenia, a teda pri hmotnoprávných úkonoch sa nevyžaduje skutočné doručenie a prevzatie písomnosti, zachytávajúcej právny úkon. Účinnosť adresovaných jednostranných hmotnoprávných úkonov v režime Občianskeho zákonníka predpokladá, že prejav vôle dôjde, resp. je doručený adresátovi, t.j. že sa dostane do sféry jeho dispozície - už týmto okamihom začína právny úkon pôsobiť voči druhej zmluvnej strane. Slovné spojenie „dostane sa do jeho dispozičnej sféry“ nemožno vykladať v zmysle procesnoprávných predpisov. Je ním potrebné rozumieť objektívnu možnosť neprítomnej osoby zoznámiť sa s jej adresovaným právnym úkonom. Právna teória i súdna prax takou možnosťou chápe nielen samotné prevzatie písomného hmotnoprávného úkonu adresátom, ale i také prípady, kedy doručením listu či telegramu, obsahujúceho prejav vôle, do bydliska alebo sídla adresáta, či do jeho poštovej schránky, poprípadne i hodením oznámenia do poštovej schránky o uložení takej zásielky, nadobudol adresát hmotnoprávného úkonu objektívnu príležitosť zoznámiť sa s obsahom zásielky. Pritom nie je nevyhnutné, aby sa adresát skutočne zoznámil s obsahom hmotnoprávného úkonu, postačuje, že mal objektívnu možnosť spoznať jeho obsah. Rozhodujúce je teda objektívne hľadisko, t.j. ak sa preukáže, že adresát mal reálnu možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle, nastávajú právne účinky jednostranného právneho úkonu, obsahujúceho takýto prejav bez ohľadu na to, či sa s ním adresát skutočne oboznámil (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. januára 2011 sp. zn. 5Cdo/129/2010).

6.7. Vo vzťahu k preukázaniu doručovania podania len prostredníctvom obyčajnej listovej zásielky odvolací súd poukázal na to, že len samotné preukázanie podania listiny na poštovú prepravu ešte neznamená, že žalovaná mala možnosť sa s jej obsahom oboznámiť. Pre preukázanie uvedeného je potrebné, aby žalobkyňa preukázala to, že listina vôbec došla do dispozičnej sféry žalovanej (najčastejšie je uvedené preukázané buď doručenkou alebo kópiou vrátenej listovej zásielky neprevzatej spotrebiteľom ani v odbernej lehote). Z uvedeného teda vyplýva, že nositeľom dôkazného bremena o možnosti žalovanej oboznámiť sa s obsahom podania je žalobkyňa. Odvolací súd v tomto smere poukázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 15. decembra 2020, sp. zn. 5Cdo/36/2020 (uverejnené v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 1/2021. Podporne odvolací súd uviedol,

že aj keby prijal za preukázané tvrdenie žalobkyne o podaní poštového podacieho hárku na pošte, táto skutočnosť sama osebe ešte nedokazuje, že došlo k dôjdeniu zásielky - výzvy (oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru) do dispozičnej sféry žalovanej na adresu uvedenú v zmluve o úvere, t.j. aký bol osud zásielky po jej odovzdaní na pošte. Aj keď odvolací súd chápe, že na doručovanie zásielky prostredníctvom poštového doručovateľa nemá odosielateľ vplyv a dosah, ust. § 45 ods. 1 OZ jednoznačne vyžaduje, aby prejav vôle došiel adresátovi - neprítomnej osobe. Nestačilo teda v spore preukázať podanie zásielky na pošte, ale aj to, že pošta zabezpečila dôjdenie zásielky do dispozičnej sféry adresáta, čím mu bola vytvorená objektívna možnosť oboznámiť sa s ňou, s jej obsahom.

7. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť a dôvodnosť vyvodzovala z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP (rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu) a § 420 písm. f) CSP (odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces).

7.1. Dovolací dôvod uplatnený podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP žalobkyňa nastolila k vyriešeniu právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu; konkrétne v otázke, či doručovanie výzvy veriteľa do dispozičnej sféry spotrebiteľa preukázané podacím hárkom spôsobuje účinky riadneho doručovania do dispozičnej sféry. Poukázala na rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 5Cdo/129/2010 z 28. januára 2011, sp. zn. 1ObdoV/63/2005 z 30. apríla 2007 a judikované rozhodnutie najvyššieho súdu publikované pod R 4/2021, ktorého právna veta znie: „Ustanoveniu § 53 ods. 1 OZ neodporuje a zásade zmluvnej voľnosti zodpovedá aj dohoda spotrebiteľa a veriteľa v spotrebiteľskej zmluve o tom, že pri doručovaní zásielky spotrebiteľovi sa môže uplatniť fikcia doručenia zásielky na poslednú známu adresu spotrebiteľa.“ Argumentovala aj uznesením sp. zn. 4Cdo/90/2023 z 29. novembra 2023, ktoré na dané rozhodnutia v podstatnom odkázala, na základe čoho uzavrela, že ide o ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít (čl. 2 ods. 2 CSP). Uviedla, že všeobecnou požiadavkou toho, aby bolo možné písomnosť považovať za doručенú je to, aby adresát mal objektívnu možnosť sa s touto oboznámiť a pokiaľ je obsahom zásielky právny úkon, potom sa zásielka považuje za doručенú najmä jej prevzatím, ale aj vtedy, ak jej adresát bude mať objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom prejavu vôle v ňom vyjadrenej, t. j. len, čo sa dostane prejav vôle do sféry jeho dispozície.

7.2. Vada zmätočnosti (§ 420 písm. f) CSP) podľa dovolateľky spočíva v tom, že odvolací súd odôvodnil svoj potvrdzujúci rozsudok zmätočne, nekonzistentne a nepredvídateľne, nakoľko jeho právne závery v odôvodnení sú v rozpore s doslovným znením zákona, odbornej literatúry, ako aj právnymi závermi v rozhodnutiach najvyšších súdnych autorít a iných krajských súdov, čo žiadnym spôsobom neprispieva k princípu právnej istoty. Uviedla, že nerozumie dôvodom, pre ktoré odvolací súd neuznal poštový podací hárk (v kombinácii so zmluvnými stranami dohodnutou fikciou doručenia zásielok) ako relevantný dôkaz o tom, že právny predchodca žalobkyne žalovanej doručoval písomnosť. Odvolací súd bez reálneho odôvodnenia neakceptoval poštový podací hárk ako dôkaz o doručení písomnosti do dispozičnej sféry žalovanej a zároveň neuviedol dôvody, pre ktoré tento dôkaz vyhodnotil spôsobom, že žalobkyňa doručenie do dispozičnej sféry nepreukázala. Žiadala rozsudky súdov nižších inštancií zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

8. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu žalobkyne uviedla, že považuje rozsudok odvolacieho súdu za vecne správny, stotožnila sa s dôvodmi v ňom uvedenými. Navrhla dovolanie žalobkyne podľa § 448 CSP zamietnuť.

8.1. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

8.2. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8.3. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane,

aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8.4. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im práva úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

8.5. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26., 5Cdo/57/2019, bod 9., 10.) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

8.6. Dovolateľka vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietala zmätočné, nekonzistentné a nepredvídateľné odôvodnenie napadnutého rozsudku, nakoľko právne závery odvolacieho súdu sú v extrémnom rozpore s doslovným znením zákona, odbornej literatúry, ako aj právnymi závermi v rozhodnutiach najvyšších súdnych autorít, čo žiadnym spôsobom neprispieva k princípu právnej istoty. Jedná sa o nepredvídateľné a nepreskúmateľné rozhodnutie, ktoré len zdanlivo (ak vôbec) poskytuje odpoveď na základnú otázku konania ohľadom preukázania doručovania do dispozičnej sféry adresáta prostredníctvom podacieho hárku, resp. doručovania ako takého.

8.7. Dovolací súd pristúpil k posúdeniu argumentačnej udržateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu z pohľadu, či napĺňa záruky garantujúce, že výkon spravodlivosti v danom prípade nie je arbitrárny (svojoľný), teda takého práva strany sporu na odôvodnenie rozhodnutia, ktoré je imanentnou súčasťou práva na spravodlivý proces i práva na súdnu ochranu. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) vo viacerých svojich rozhodnutiach (napr. III. ÚS 44/2022) uviedol, že arbitrárnosť sa v zásade môže prejavovať vo dvoch podobách. Procesná arbitrárnosť je hrubým alebo opakovaným porušením zásadných ustanovení právnych predpisov upravujúcich postup orgánu verejnej moci, hmotnoprávna (meritórna) arbitrárnosť sa prejavuje ako extrémny nesúlad medzi právnym základom pre rozhodovanie veci a závermi orgánu verejnej moci, ktoré sú vo vzťahu k tomuto právnemu základu neobhájiteľné všeobecne akceptovateľnými výkladovými postupmi (II. ÚS 576/2012). Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že arbitrárnosť (i zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí) všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Pritom uvedené nedostatky musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). Základné právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu), vrátane ich dôvodov a námietok. Procesný postoj účastníka konania (strany sporu) zásadne nemôže bez ďalšieho implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania

(strana sporu) uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (m. m. IV. ÚS 329/04, II. ÚS 106/05, III. ÚS 32/07, III. ÚS 302/09, III. ÚS 75/2010).

8.8. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobkyne, že v konaní došlo k ňou tvrdenej vade zmätočnosti.

8.9. Citované ustanovenie zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Za znemožnenie strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP, treba považovať aj taký postup súdu, ktorým sa strane odmieta možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a ktorým dochádza k odmietnutiu spravodlivosti (denegatio iustitiae), keď súdom prijaté závery nemajú svoj racionálny základ v interpretácii príslušných ustanovení právnych predpisov a teda sú svojvoľné a neudržateľné a keď rozhodnutie súdu neobsahuje žiadne dôvody alebo ak v ňom absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci, prípadne, ak argumentácia obsiahnutá v odôvodnení rozhodnutia je natoľko vnútorne rozporná, že rozhodnutie ako celok je nepresvedčivé.

9. Judikatúrou konkretizovaný obsah práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) je veľmi pestrý. Procesné elementy tohto práva zdôrazňujú „stanovený postup“, teda dodržanie procesných pravidiel v konaní ako celku pred všeobecným súdom. Nezávislosť jeho rozhodovania sa uskutočňuje v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Jedným z takýchto princípov, predstavujúcim súčasť práva na riadny proces, vylučujúcim svojvoľu pri rozhodovaní, je i povinnosť súdu svoje rozhodnutie odôvodniť spôsobom zakotveným v ustanovení § 220 ods. 2, ods. 3 CSP. Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. V prípade, kedy sú právne závery súdu v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami alebo z nich v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, alebo ignorujú kogentnú normu, či popierajú všeobecne akceptované chápanie dotknutého právneho inštitútu, treba také rozhodnutie považovať za stojace v rozpore s čl. 46 ods. 1 ústavy, ako i čl. 1 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

9.1. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súde musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súde sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

9.2. V prejednávanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil nepreskúmateľnosť, nepredvídateľnosť či arbitrárnosť (ktorú žalobkyňa naznačuje) predmetného rozhodnutia napadnutého dovolaním. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súde zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, dôsledkom čoho by bolo popretie zmyslu a podstaty práva na spravodlivý proces.

9.3. Dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia sú zjavné podstatné skutkové tvrdenia žalobkyne, ako aj opis dôkaznej situácie v konaní, odkaz na právnu úpravu ako aj jej aplikácia na zistený skutkový stav.

9.4. Súd prvej inštancie k aktívnej vecnej legitímácii žalobkyne najskôr osobitne zdôraznil, že žalobkyňa nepreukázala, že písomná výzva banky (oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti zo dňa 23. januára 2018) dlžníkovi podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách sa dostala do dispozičnej sféry

žalovanej, preto nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky a žalobkyňa nie je v spore aktívne vecne legitimovaná, postúpenie pohľadávky je v zmysle § 39 OZ absolútne neplatné. Skonštatoval, že žalobkyňou predložený poštový podací hárok, z tohto nevyplýva, či dotknutá písomnosť bola žalovanej doručovaná. Poštový podací hárok sám o sebe môže preukázať tú skutočnosť, že písomnosť bola podaná u poštového doručovateľa na prepravu, avšak už nemôže bez akýchkoľvek pochybností preukázať, že aj došlo k doručovaniu písomnosti, na akej adrese, kedy a s akým výsledkom.

9.5. Odvolací súd následne podrobne ozrejmil skutkové a právne závery súdu prvej inštancie, zhrnul odvolacie námietky žalobkyne, vysvetlil, akým spôsobom skutkové tvrdenia a argumenty žalobkyne posúdil a aké právne normy aplikoval na zistený skutkový stav. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia (ako aj z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie) je zrejmé, akým spôsobom boli vyhodnotené zákonné predpoklady platnosti zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej medzi žalobkyňou a Slovenskou sporiteľňou, a.s. a z toho vyplývajúci nedostatok aktívnej vecnej legitimácie žalobkyne. Odvolací súd uvažoval v tom zmysle, že nepostačuje len akékoľvek odoslanie zásielky, ako to vyplýva aj z rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 5Cdo/129/2010, 5Cdo/36/2020), keďže rozhodujúce je objektívne hľadisko, teda možnosť adresáta reálne sa oboznámiť s obsahom vôle veriteľa. Až vtedy môžu nastať právne účinky prejavenej vôle. Odvolací súd princíp doručovania právnych úkonov ako podmienku ich účinnosti kvalifikoval tak, že táto vyplýva nielen z § 45 OZ, ale je jednou z hlavných zásad súkromného práva. Mal za neprípustné, aby k vzniku, zmene alebo zániku práv a povinností účastníkov právnych vzťahov dochádzalo na základe prejavu vôle konajúceho subjektu bez toho, aby mal adresát minimálne objektívnu možnosť sa s týmto úkonom oboznámiť - ak má byť určitý právny úkon uskutočnený jednou osobou významný pre inú osobu, musí mať táto osoba aspoň príležitosť spoznať jeho obsah (musí dôjsť do jej dispozičnej sféry). Náležite poukázal na požiadavku právnej istoty na strane adresáta, aby sa mohol s prejavom vôle oboznámiť, ale zároveň sa chráni aj právna istota odosielateľa v tom zmysle, že ak sa adresát mal možnosť (príležitosť) oboznámiť s prejavom vôle, ale sa tak nestalo, prejav vôle sa považuje za účinný. Nie je podstatné, či sa adresát s obsahom zásielky aj skutočne oboznámil, ale v prípade sporu o doručení písomnosti bude dôkazné bremeno o doručení zaťažovať odosielateľa. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd považoval za primerané, aby odosielateľ vhodným spôsobom doručenie zásielky adresátovi zdokumentoval, resp. ju vedel relevantne preukázať.

9.6. Odvolací súd mal za nesporné, že žalobkyňa nedoručila do súdneho spisu žiadne písomnosti preukazujúce účinné doručenie výzvy žalovanej, nakoľko podacie hárky osvedčujú odoslanie zásielky, nie však jej dôjdenie do dispozičnej sféry adresáta; z uvedeného dôvodu neuplatnil ani zákonom predvídaný spôsob fikcie dôjdenia prejavu vôle podľa § 45 ods. 1 OZ. Svoje rozhodnutie založil na zrozumiteľnej argumentácii, že Zmluva o postúpení pohľadávky je podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. neplatná pre rozpor so zákonom (§ 39 OZ), nestačilo v spore preukázať podanie zásielky na poštu, ale aj to, že pošta zabezpečila dôjdenie zásielky do dispozičnej sféry adresáta, čím mu bola vytvorená objektívna možnosť oboznámiť sa s ňou, s jej obsahom. Odvolací súd fakticky vec zhodnotil tak, že žalobkyňa dôkazné bremeno na preukázanie doručenia (nie odoslania) výzvy-oznámia o vyhlásení predčasnej splatnosti príp. inej výzvy v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách neuniesla a teda nemohlo dôjsť k platnému postúpeniu pohľadávky žalobkyne.

9.7. So zreteľom na uvedené možno konštatovať, že odvolací súd pri hodnotení skutkových zistení a záverov neopomenul vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, a je zrejmé, ako a z akých dôvodov meritórne (rozsudkom) vo veci samej rozhodol. A keďže napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vytvára v spätosti s rozhodnutím súdu prvej inštancie organickú a kompletizujúcu jednotu, jeho odôvodnenie spĺňa požiadavky zákonného ustanovenia § 393 CSP týkajúceho sa náležitostí odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalobkyňa sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľka nesúhlasila so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

9.8. Z obsahu dovolania je celkom zrejmé, že žalobkyňa sa svojou argumentáciou existencie vady zmätočnosti snaží spochybníť aj právne posúdenie sporu odvolacím súdom (rovnaké námietky uvádza aj pri nesprávnom právnom posúdení veci odvolacím súdom podľa § 421 ods. 1 CSP), ktorá však aj v prípade jej opodstatnenosti by mala za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP (k tomu pozri aj R 24/2017, 9Cdo/248/2021, 9Cdo/265/2021).

10. Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania v danej veci aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže odvolací súd pristúpiť, len ak sú splnené uvedené predpoklady (po prijatí záveru o prípustnosti dovolania).

10.1. Relevanciu podľa § 421 ods. 1 CSP má právna otázka (nie skutková) otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (§ 432 ods. 1 CSP) a pri ktorej - s prihliadnutím na individuálne okolnosti veci (prípady) - zároveň platí, že ak by bola vyriešená správne, súdy by nevyhnutne rozhodli inak, pre dovolateľa priaznivejším spôsobom.

10.2. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP je dovolateľ povinný konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, vysvetliť a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Žalobkyňa v dovolaní namietala nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom v otázke, či „doručenie do dispozičnej sféry adresáta preukázané podacím hárkom spôsobuje účinky riadneho doručenia, pokiaľ je adresátom spotrebiteľ“. Takto formulovaná otázka sama v sebe obsahuje istú vnútornú rozpornosť, pretože jej prvá časť, ktorú možno nazvať hypotetickým predpokladom, konštatuje preukázanú skutočnosť (doručenie preukázané podacím hárkom), ktorá však vôbec nekorešponduje skutočnostiam preukázaným v konaní tak, ako ich zistil odvolací súd. Z obsahu dovolania však možno ustáliť to, že žalobkyňa sa nestotožňuje s právnymi závermi súdov nižších inštancií ohľadne preukázania doručenia výzvy na plnenie žalovanej, nakoľko v dovolaní tvrdí, že doručenie výzvy preukázala poštovým podacím hárkom, z čoho možno vyvodíť jej nesúhlas s právnym záverom odvolacieho súdu, že podací hárkom nepreukazuje doručenie výzvy, teda nepreukazuje skutočnosť, že sa výzva dostala do dispozičnej sféry žalovanej. Podľa názoru žalobkyne sa mal odvolací súd odkloniť od právnych záverov vyslovených v rozhodnutiach odvolacieho súdu R 4/2021, 5Cdo/129/2010, 1ObdoV/63/2005, 2Sžf/8/2009, 5Obdo/2/2017 a rozhodnutia ústavného súdu I. ÚS 174/09.

10.3. Rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 4/2021 bolo pôvodne najvyšším súdom vydané v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 5Cdo/36/2020; ide o rozhodnutie, z ktorého záverov vychádzali nižšie súdy pri posúdení otázky účinkov doručenia výzvy na plnenie. V tomto rozhodnutí odvolací súd konštatoval, že jednou z podmienok platného postúpenia pohľadávky banky na iný subjekt v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. je okrem písomnej výzvy banky aj omeškanie klienta trvajúce nepretržite viac ako 90 kalendárnych dní, čo i len s časťou dlhu, pričom tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne, inak je postúpenie pohľadávky postihnuté absolútnou neplatnosťou právneho úkonu v zmysle § 39 OZ pre rozpor so zákonom. V otázke doručovania výziev pri zosplatnení úveru odvolací súd zaujal jednoznačný názor, že „konceptia Občianskeho zákonníka je postavená na dispozitívnosti väčšiny jeho ustanovení, pričom v mnohých prípadoch je ponechané na zmluvnej slobode účastníkov, akým spôsobom pre svoje záväzkové vzťahy zákonnú úpravu modifikujú. V súlade s ustanovením § 2 ods. 3 OZ si totiž účastníci môžu vzájomné práva a povinnosti upraviť dohodou odchyľne od zákona, ak to zákon výslovne nezakazuje a ak z povahy ustanovení zákona nevyplýva, že sa od nich nemožno odchyliť. Z povahy ustanovenia § 45 ods. 1 OZ vyplýva, že ide o kogentné ustanovenie, ktoré nepripúšťa odchylnú dohodu zmluvných strán v podobe fikcie doručenia. Právna konštrukcia doručovania upravená týmto ustanovením totiž zabezpečuje spravodlivé vyvažovanie záujmov zmluvných strán. Adresátovi právneho úkonu poskytuje možnosť oboznámiť sa s obsahom právneho úkonu a taktiež istotu, aby účinky daného právneho úkonu nenastali bez toho, že mu to nebolo umožnené. Subjekt realizujúci právny úkon má na druhej strane istotu, že doručovaný právny úkon sa stane právne perfektným a vyvolá zamýšľané právne následky aj v prípade, že sa adresát vyhýba prevzatíu zásielky, príp. zmarí jej doručenie hoci i z nebanlivosti (napr. zmenou doručovacej adresy bez oznámenia tejto skutočnosti druhej zmluvnej strane). Tu je potrebné poukázať práve na požiadavku právnej istoty na strane adresáta, aby sa mohol s prejavom vôle oboznámiť, ale zároveň sa chráni aj právna istota odosielateľa v tom zmysle, že ak sa adresát mal možnosť (príležitosť) oboznámiť s prejavom vôle, ale sa tak nestalo, prejav

vôle sa považuje za účinný. Pritom nie je podstatné, či sa adresát s obsahom zásielky aj skutočne oboznámil. Je potrebné si však uvedomiť, že v prípade sporu o doručení písomnosti bude dôkazné bremeno o doručení zaťažovať odosielateľa. Je preto vhodné, aby odosielateľ vhodným spôsobom doručenie zásielky adresátovi zdokumentoval, resp. ju vedel relevantne preukázať.“ Za podstatné považoval, aby adresát mal možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle odosielateľa, teda aby sa tento prejav vôle dostal do jeho dispozičnej sféry, pričom povinnosťou odosielateľa je preukázať doručenie prejavu vôle do dispozičnej sféry adresáta (teda nie je nutné preukazovať doručenie priamo do vlastných rúk adresáta). Preukázanie takto definovaného účinného doručenia však nie je možné zamieňať s preukázaním odoslania prejavu vôle. Práve z tejto názorovej línie vychádzal aj odvolací súd vo svojom rozhodnutí, správne ich interpretoval a aplikoval na prejednávanú vec; tieto závery dovolacieho súdu sú v priamom protiklade s tvrdeniami žalobkyne v dovolaní.

10.4. Rovnako ani v rozhodnutiach najvyššieho súdu (5Cdo/129/2010, 1ObdoV/63/2005), dovolací súd nevyslovil také právne posúdenie vecí, ktoré by mohlo akokoľvek spochybníť právne závery vyslovené odvolacím súdom v napadnutom rozhodnutí. Dovolací súd sa v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/129/2010 zaoberal otázkou účinného doručenia vyhlásenia o zabezpečení bytovej náhrady nájomcovi a v tejto súvislosti konštatoval potrebu objektívnej možnosti nájomcu sa s týmto vyhlásením oboznámiť, avšak bez nutnosti túto objektívnu možnosť aj skutočne využiť. Predmetom rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1ObdoV/63/2005 bola zase otázka, či pri doručovaní pozvánky na valné zhromaždenie boli dodržané podmienky § 129 ods. 1 Obchodného zákonníka a rovnako aj podmienky upravené v spoločenskej zmluve. Čo sa týka rozhodnutí sp. zn. 2Sžf/8/2009, 5Obdo/2/2017 a I. ÚS 174/09, v nich bola riešená otázka odoslania podania, a nie jeho doručenia, preto odkaz dovolateľky na uvedené rozhodnutia je bez právnej relevancie z hľadiska ňou tvrdeného odklonu.

10.5. Dovolací súd záverom opakovane uvádza, že dovolateľ je zo zákona povinný nielen uviesť právne posúdenie vecí, ktoré pokladá za nesprávne (a vyložiť, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia), ale tiež konfrontovať túto nesprávnosť s doterajšou rozhodovacou činnosťou dovolacieho súdu, lebo tomu patrí úloha zjednocovať rozhodovaciu prax súdov v civilnom konaní. Podľa toho je dovolateľ povinný vymedziť, v čom vidí splnenie predpokladov prípustnosti dovolania a pokiaľ dovolateľ uplatňuje dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, mal by v dovolaní uviesť, ktorý z predpokladov vymedzených v tomto ustanovení je naplnený a prečo. Dovolateľ je povinný jasne a zrozumiteľne vymedziť relevantnú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu a uviesť, v čom sa odvolací súd odchýlil od tejto relevantnej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V prejednávanej veci však žalobkyňa takto nepostupovala a odlišnú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej by sa mal odvolací súd odchýliť, nevymedzila. Rozhodnutia dovolacieho súdu, o ktoré žalobkyňa opiera dôvodnosť dovolania, žiadnym spôsobom nenapíňajú definičné znaky podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, pretože v nich dovolací súd nevyslovil také právne závery, od ktorých by sa v prejednávanej veci odvolací súd odchýlil. Dovolací dôvod uplatňovaný podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP preto nie je prípustný, pretože neexistuje dovolateľom tvrdený rozpor záverov odvolacieho súdu s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu. Dovolací súd opakovane uvádza, že žalobkyňa v dovolaní namietala nesprávne právne posúdenie vecí odvolacím súdom v otázke, či doručenie do dispozičnej sféry adresáta preukázané podacím hárkom spôsobuje účinky riadneho doručenia, pokiaľ je adresátom spotrebiteľ. Súd nižšej inštancie však boli názoru, že doručenie výzvy - oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti zo dňa 23. januára 2018, príp. inej výzvy v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách nemali za preukázané. Ako už bolo vyššie uvedené, dovolateľkou formulovaná právna otázka obsahuje vnútornú rozpornosť, pretože jej prvá časť, ktorú možno nazvať hypotetickým predpokladom, tvrdí preukázanú skutočnosť (doručenie preukázané podacím hárkom), ktorá však vôbec nekorešponduje skutočnostiam preukázaným v tomto konaní tak, ako ich zistili súdy nižších inštancií.

10.6. Dovolací súd ešte v súvislosti s možnými úvahami o existencii tzv. ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (R 71/2018) upriamuje pozornosť na skutočnosť, že v skutkovo a právne obdobných veciach sa predmetnou otázkou dovolací súd zaoberal v celom súhrne vzájomne, na seba nadväzujúcich rozhodnutiach: sp. zn. 5Cdo/133/2023, 1Cdo/68/2023, 3Cdo/39/2023, 2Cdo/182/2022, 9Cdo/295/2021, 7Cdo/70/2023, 4Cdo/186/2024 v dôsledku čoho je možné v nich vyslovené právne názory považovať za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Vec prejednávanú senát sa v celom rozsahu stotožňuje so závermi vyslovenými v týchto rozhodnutiach a v okolnostiach posudzovanej veci na ne v celosti poukazuje. Na margo dovolateľom preferovaného uznesenia sp. zn. 4Cdo/90/2023 z 29. novembra 2023, podľa ktorého „právny názor odvolacieho súdu, že žalobkyňa nepreukázala, že predmetné výzvy žalovanému doručila, keď neakceptoval podacie hárky o ich podaní na poštovú prepravu na adresu žalovaného, ktorými žalobkyňa doručovanie výziev preukazovala, nie je správny“ dovolací súd, teraz už v kontexte vyššie menovanej recentnej judikatúry najvyššieho súdu uvádza, že povinnosť predložiť vec

veľkému senátu (§ 48 CSP) nevzniká, ak senát, nasledujúc ustálenú rozhodovaciu činnosť dovolacieho súdu sa dostáva do rozporu s iným, ojedinele vysloveným právnym názorom. Z citovaných rozhodnutí najvyššieho súdu (5Cdo/133/2023, 1Cdo/68/2023, 3Cdo/39/2023, 2Cdo/182/2022, 9Cdo/295/2021, 7Cdo/70/2023, 4Cdo/186/2024) vo vzťahu k preskúmavanej veci vyplýva, že otázkami nastolenými dovolateľom v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 432 ods. 1 CSP sa dovolací súd zaoberal a zaujal k nim jednotné stanovisko (rozhodovacia prax dovolacieho súdu už viacej nie je rozdielna). Vec prejednávajúci senát najvyššieho súdu tak zdieľa názor súladný s absolútne väčšinovým názorom praxe dovolacieho súdu, že predloženie samotného podacieho hárku samo o sebe ešte nedokazuje, že došlo k dôjdeniu zásielky - výzvy a oznámenia aj do dispozičnej sféry žalovaného na adresu uvedenú v zmluve o úvere, t. j. nepreukazuje, aký bol osud zásielky po jej odovzdaní na pošte. Aj keď na doručovanie zásielky prostredníctvom poštového doručovateľa nemá odosielateľ vplyv a dosah, ustanovenie § 45 ods. 1 OZ jednoznačne vyžaduje, aby prejav vôle došiel adresátovi - neprítomnej osobe. Nestačí teda v spore preukázať podanie zásielky na pošte, ale aj to, že pošta zabezpečila dôjdenie zásielky do dispozičnej sféry žalovaného ako adresáta, čím mu bola vytvorená objektívna možnosť oboznámiť sa s ňou a s jej obsahom.

10.7. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne v časti, v ktorej namietala vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietala nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

11. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

12. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.